

wystawy czasowe

TATARZY. POLSKI ORIENT W MUZEALNYCH ZBIORACH

**Wystawa ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
Ekspozycja czynna od 4 kwietnia do 26 maja 2019**

[W ramach wystawy przygotowana jest specjalna oferta edukacyjna >>>](#)

W roku obchodów 70. lecia powstania Muzeum Podlaskiego w Białymstoku prezentujemy zgromadzone w tym okresie wyróżniające nas kolekcje, obrazujące wyjątkowe zagadnienia z historii Polski. Takim zbiorem jest bez wątpienia zespół zabytków związanych z życiem Tatarów w państwie polsko-litewskim, ilustrujących rolę i miejsce tej szczególnej mniejszości w wielonarodowym społeczeństwie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Na kolekcję składa się ponad 170 eksponatów i jest to największy zbiór w muzeach polskich. Tworzą ją archiwalia dokumentujące udział Tatarów w życiu społecznym Rzeczypospolitej, służbę w wojsku, historię rodzin, działalność organizacji kulturalno-oświatowych. Ikonografia przedstawia członków tej społeczności w sytuacjach rodzinnych i oficjalnych. Największą część kolekcji stanowią zabytki związane ze specyfiką osadnictwa Tatarów na terenach Wielkiego Księstwa Litewskiego. W zamian za służbę w wojsku otrzymali przywileje pozostania przy wyznawanym przez nich islamie, zakładania cmentarzy i budowania własnych świątyń – meczetów. Religia była dla nich elementem identyfikacji i umożliwiła zachowanie do dnia dzisiejszego odrębności etniczno-kulturowej. Najbardziej charakterystyczne są rękopiśmienne księgi religijne – Korany i chamaiły (modlitewniki) zawierające opisy rytuałów muzułmańskich związanych z modlitwą, ablucją, nadaniem imienia, ślubem czy pogrzebem. W

zbiorach znajdują się także Korany drukowane w Kazaniu lub importowane z Turcji, służące Tatarom polskim do praktyk religijnych od początku XX w. Barwne muhiry – ozdobne plansze lub tkaniny z widokiem świętych miejsc czy przedmiotów islamu i wykaligrafowanym lub wyszytym werselem z Koranu lub modlitwą, tworzą ciekawy zespół tradycji tej mniejszości. W zbiorach znajdują się także rękopiśmienne amulety pełniące funkcję ochronno-magiczną w religii Tatarów polsko-litewskich: daławar, nuski, hramotka. Kolekcję dopełnia ikonografia meczetów, ich wyposażenia oraz praktyki religijnej związanej z pogrzebem.

